

**DR DANILO Ž. MARKOVIĆ, GLOBALISTIKA I
KRIZA GLOBALNE EKONOMIJE, GRAFIPROF,
BEOGRAD, 2010. STR. 210**

*DANILO Ž. MARKOVIĆ, PhD, GLOBALISM AND CRISIS
OF THE GLOBAL ECONOMY, GRAFIPROF, BELGRADE,
2010. P. 210*

Prikaz

DOI 10.7251/POS1106231R	COBISS.BH-ID 2915096	UDK 338.124.4(049.32)
-------------------------	----------------------	-----------------------

Prof. dr Žarko Ristić¹, redovan profesor Univerziteta za poslovne studije Banja Luka

Dr Danilo Ž. Marković, na Univerzitetu u Beogradu, diplomirao na Pravnom fakultetu (1958.) i doktorirao iz oblasti sociologije na Ekonomskom fakultetu (1965.) Na Univerzitetu u Nišu kao asistent, docent i vanredni profesor za predmet sociologija radi od 1960. do 1970. godine. Na Univerzitetu u Beogradu radi od 1974. do 2004. godine (izabran u zvanje redovnog profesora 1975. godine) predavajući predmete: Opštu sociologiju, Sociologiju rada i Socijalnu ekologiju na osnovnim i postdiplomskim studijama, posebno na smerovima Sociologija rada i Socijalna ekologija čiji je osnivač. Uz to održao je veći broj predavanja na drugim domaćim i inostranim univerzitetima (Velikoj Britaniji, Njemačkoj, Rusiji, Poljskoj, Mađarskoj, Rumuniji, Bugarskoj, Grčkoj i Kini).

Profesor Marković objavio je veliki broj naučnih radova: knjiga, članaka, kritičkih osvrti, u zemlji i inostranstvu. Njegove knjige (univerzitetski udžbenici): Opšta sociologija, Sociologija rada, Sociologija bezbednog rada i Socjalna ekologija. Pored više izdanja na srpskom, prevedene su i objavljene na drugim jezicima, čak i u više izdanja. Za naučni i pedagoški i nastavnički rad, dr Marković je dobio više priznanja u akademskoj i široj zajednici. Bio je dekan, prvi u dva uzastopna mandata, Ekonomskog fakulteta u Nišu, dekan

¹ Prof. dr Žarko Ristić, Mob: +38163/233-090, E-mail: profesor@zarkoristic.com

Defektološkog fakulteta i Fakulteta političkih nauka u Beogradu i ministar prosvete u više vlada Srbije. Za redovnog člana Srpske akademije i obrazovanja izabran je među prvima njenim osnivanjem.

Dr Marković dobio je više priznanja u inostranstvu. Član je više akademija, među kojima su i one koje se posebno bave obrazovanjem kao što su Ruska akademija obrazovanja (1995); Ruska akademija socijalnih nauka (Moskva 1994); Međunarodna akademija nauka o visokoj školi (Moskva 1997); Akademija socijalnog obrazovanja (Moskva 1998); Srednjoevropska akademija nauka i umjetnosti (Temišvar – Pariz, 2002), i Međunarodna univerzitetska akademija Platon (Patri, Grčka, 2004). Pored ovih akademija dr Marković je i član sledećih akademija: Međunarodne akademije informatizacije (Moskva – Vašington, 1996); Međunarodne akademije nauka Evroazije (Minsk, 1996); Međunarodne akademije nauka (Minhen, 1996); Ruska akademija prirodnih nauka (Moskva, 1987); Ruske ekološke akademije (Moskva, 1997), i Njujorške akademije nauka (2009). Uz to dr Marković je počasni profesor Međunarodnog nezavisnog ekološko-politikološkog Univerziteta (Moskva, 1996) i Akademije rada i socijalnih odnosa (Moskva, 1998. godine).

XX vek protekao je u znaku naučnih (posebno fundamentalnih) primenjenih i razvojnih istraživanja koja su omogućila naučno-tehnički progres sa mnogim, često kontradiktornim promenama u društvu. Poslednje decenije tog veka obeležili su procesi globalizacije. Ti procesi omogućili su nastanak jedinstvenog ekonomskog, političkog i kulturnog prostranstva na planeti, tj. nastanak svetskog, globalnog društva tj. stvaranje megadruštva. svi ti procesi i promene, bili su i jesu izazovi za mnoge nauke, a nastala je i nova nauka *Globalistika*. Ona za predmet istraživanja ima opšte zakonomernosti razvoja čovečanstva i modele upravljanja naučno i duhovno organizovanog sveta u jedinstvu i međudejstvu tri osnovne globalne sfere čovekove delatnosti: ekološke, socijalne i ekonomske u realnim uslovima zemlje i njenim konačnim fizičkim razmerama i ograničenim prirodnim resursima u nastupajućoj epohi atropoloških opterećenja zemlje (Utikan, 2003). Ovako određen predmet proučavanja Globalistike obuhvata i savremenu planetarnu ekonomsku krizu koja nije samo ekonomska već i sistematska.

Globalno društvo je jedinstven sistem. Zato pojedine delove sistema u krizi nije moguće uspešno promišljati izvan konteksta njihove povezanosti sa ostalim uslovima sistema. Kriza označava kraj industrijske i nastanak nove postindustrijske (informacione) civilizacije. I zato se ona ne može rešavati modelima prethodne civilizacije. Budućnost ne može biti nastanak prošlosti (E. Hobsbaum). Međutim, postoji i kriza misli. Ne postoji jedna misao koja je sposobna da shvati suštinske probleme i globalne probleme našeg doba (E. Moren). Potrebne su nove teorije. Ali, nije dovoljno da misao stremlji stvarnosti, potrebno je da i stvarnost stremlji ka misli (E. Marks). U ovom smislu, ne samo ekonomske, već i sve društvene nauke, pa i filozofija, treba da pruže naučna saznanja o uzrocima i suštini tekuće planetarne krize, koja je u suštini civilizacijska kriza koja označava kraj industrijske i nastanak postindustrijske (informatičke) civilizacije. Za objašnjenje ovih promena u razvoju ljudskog društva ne postoji gotovi teorijski obrazci. Ali, kako se ukazuje, stvaralačke sposobnosti društva u celini ispoljavaju se u vreme krize i postoji šansa za stvaranje nove društvene stvarnosti, čija se priroda ne može do kraja potpuno proceniti. Ipak može se smatrati da će nova nastupajuća civilizacija biti humanistička, da će u njoj čovečanstvo biti čovečno, omogućivši razvoj sposobnosti čoveka uz očuvanje višepolarnosti sveta.

U ovoj knjizi autor predstavlja javnosti deset svojih radova u kojima razmatra neke aspekte savremene krize globalne ekonomije sa stanovišta predmetne određenosti globalistike. Razmatranja autora su ograničena, između ostalog, još uvek nedovoljnim teorijskim utemeljenjem globalistike kao nauke. Autor je nastajao da svojim radovima da skroman doprinos, ali ipak doprinos razvoju ove nauke i teorijskim promišljanjem i osmišljavanjem nekih aktuelnih problema krize globalnog neoliberalnog kapitalizma, koji se ne može promišljati izvan integracionih procesa globalizacije. Drugi ograničavajući faktor autorovih razmatranja je još uvek trajanje krize, i neizvesnost kako njenog vremenskog trajanja tako i njenog kraja. O tome postoje različita shvatanja, od utopističkih da se bliži njen kraj, do realističkih da će ona potrajati još pet-šest godina, a možda i duže. Autor je svoja razmatranja zasnovao na delima respektabilnih naučnika o savremenom globalizirajućem društvu, i na radovima analitičara koji nisu imali ambicije da teorijski promišljaju krizu globalne ekonomije, ali su svojim zapažanjima o oblicima ispoljavanja krize ukazivali na moguće pravce njenog rešavanja.